

Глаголи су речи које означавају радњу (нпр. читати, трчати, играти се), стање (нпр. спавати, лежати, црвенети се) и збивање (нпр. севати, свитати, наоблачити се). Глаголи у реченици обично врше службу предиката.

Глаголски вид (глаголи по трајању радње)

Читамо – радња неограничено траје

Прочитали смо – радња која је завршена

1. Разврстај глаголе у две групе према томе да ли означавају радњу која траје или радњу која је завршена:

сести, седети, мислити, размислити, говорити, рећи, трчати, претрчати, погледати, гледати, скочити, скакати, викати, викнути

Радња траје: седети, мислити, говорити, трчати, гледати, скакати, викати

Радња је завршена: сести, размислити, рећи, потрчати, погледати, скочити, викнути

Глаголски вид – особина глагола којом могу изразити свршеност или несвршеност радње, стања или збивања. **Према виду глаголе делимо на свршене и несвршене:**

Свршени глаголи (нпр. устати, бацити, дати) означавају завршену радњу. Та завршеност може обележити почетак неке радње (поћи, заиграти), крај неке радње (доћи, одиграти) или целу радњу (пасти, сести)

Несвршени глаголи (нпр. устајати, бацити, давати) означавају радњу која траје; имају фазе – почетак, средину и крај. Могу означавати радњу која траје без прекида (учити, гледати) и радњу која траје с прекидима (запиткивати, поскакивати).

Ако је испред неког глагола могуће ставити глагол почети, он је несвршеног вида, а ако то није могуће онда је свршен.

Почео сам да радим.

Почео сам да урадим.

2. Заокружи слова испред реченица у којима запажаш глагол свршеног вида:

а) Урадићу домаћи сутра.

б) У понедељак ћу одговарати географију.

в) Ушла је наставница историје.

г) Заборавила сам свеску из математике.

Глаголи по прелазности радње (глаголоски род)

1. Подвуци глаголе у следећим реченицама:

- а) Милан је скочио.   б) Авион лети.
в) Милан је прескочио козлић.   г) Авион прелеће планину.

Уз које од ових глагола нисмо употребили објекат исказан акузативом без предлога?
је скочио; лети

Скочити, летети – непрелазни глаголи (означавају радњу која не може прећи на објекат (у акузативу без предлога).

Према томе да ли радња прелази на објекат или не, глаголе делимо на прелазне и непрелазне.

Прелазни глаголи – они који из себе могу имати именицу у акузативу без предлога (објекат) нпр. читати (књигу), певати (песму), сећи (хлеб), кувати (ручак), бацати (лопту).

Непрелазни – они уз које не може стајати именица у акузативу без предлога; нпр. сести, устати, ићи мислити, успети. Уз њих не може стајати прави објекат. Уз неке до њих наводи се неправи објекат (мислити, чезнути, ослободити се), а неки до њих не захтевају никакав објекат (стајати, нестајати, каснити).

2. Подвуци глаголе у следећим реченицама:

- Милица се смеје Милановим шалама.
Ивани Марко су се спријатељили на екскурзији.

Подвучени глаголи не могу да се употребе без речи СЕ. Такви глаголи не спадају ни у прелазне ни у непрелазне. То су повратни глаголи

Повратни глаголи – они који из себе имају реч се (нпр. умивати се, туширати се, такмичити се, бојати се, надати се).

Код неких повратних глагола реч се можеш заменити обликом себе. Такви глаголи означавају радњу коу субјекат врши сам на себи.

- чешљати се – чешљати себе
облачити се – облачити себе
дотеривати се – дотеривати себе.

Ја личим на маму. личити (кога, шта); употребљен је акузатив са предлогом, зато је непрелазни глагол

Неправилно: Он се гура; Он се туче и сл. То значи да гура самог себе.

Молим своје ученике да гледају предавања путем РТС-а, да у своје свеске препишу лекције о глаголском виду и глаголском роду и да ураде у својим радним свескама управо те лекције (Глаголски вид и род).

Као и увек до сада, урађене задатке послати наставници на мејл.

Ако постоје потешкоће у савладавању градива, јавити наставници у мејлу да би се организовала помоћ ученицима. (видео чет)